

VASTAANOTTOA KOSKEVAT OIKEUTESI JA VELVOLLISUUTESI RAJALLA TAPAHTUVAN TURVAPAIKKAMENETTELYN AIKANA

Tämä esite on tarkoitettu sinulle, jos

- ✔ olet aikuinen (yli 18-vuotias)
- ✔ olet hakenut kansainvälistä suojelua (jota kutsutaan myös turvapaikaksi)
Suomessa ja olet nyt kansainvälistä suojelua hakeva henkilö.

SISÄLTÖ

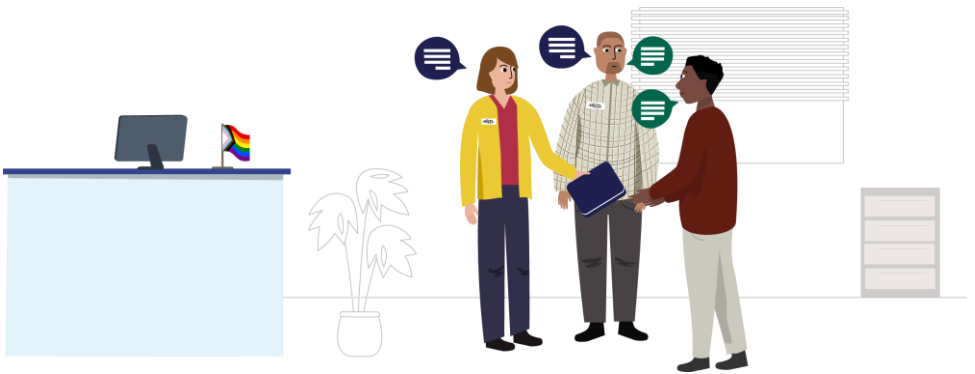
Mitä vastaanotolla tarkoitetaan?	3
Missä asut?	6
Mitä sinä saat?	7
Oikeus terveydenhuoltoon	8
Lasten oikeus koulutukseen	11
Kielikurssit ja ammatillinen koulutus	12
Mitä muita oikeuksia sinulla on asuinpaikassasi?	13
Olosuhteet, joissa hakija voidaan ottaa säilöön	14
Mitkä ovat vastaanottoon liittyvät velvollisuutesi?	15
Mitä tapahtuu, jos et noudata velvollisuuksiasi?	16
Mitä tapahtuu, jos matkustat toiseen EU+ -maahan ilman viranomaisten lupaa?	17
Voit valittaa viranomaisen päätöksestä	18
Voit saada oikeudellista apua	-
Yhteystiedot	-

➤ MITÄ VASTAANOTOLLA TARKOITETAAN?

Vastaanotto on tukea, jota saat hakijana odottaessasi, että viranomaiset tutkivat loppuun kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksesi. Se sisältää vastaanotto-oikeudet ja -velvollisuudet, jotka on selitetty tässä esitteessä.

Suomessa vastaanotosta vastaava viranomainen on Maahanmuuttovirasto. Hakemuksesi käsittelystä vastaava viranomainen on Maahanmuuttovirasto.

Poliisin tai Rajavartiolaitoksen henkilökunta pyytää sinua vahvistamaan ja allekirjoittamaan, että olet saanut tässä esitteessä esitetyt tiedot. Jos jokin on epäselvää, esitä poliisin, Rajavartiolaitoksen tai vastaanottokeskuksen henkilökunnalle kysymyksiä.

Olet turvassa tässä maassa.

Oleskelusi aikana vastaanottokeskuksen henkilökunta kertoo sinulle tilanteestasi riippuen saatavilla olevista vastaanottopalveluista ja tuesta.

Voit myös pyytää maksutta tietoja ja apua muilta organisaatioilta. Löydät luettelon organisaatioista tämän esitteen lopusta.

Tulkki auttaa sinua tarvittaessa kommunikoimaan henkilökunnan kanssa kielellä, jota ymmärrät. Tulkki ei kerro kenellekään muulle mitään siitä, mitä olet kertonut.

Tässä esitteessä kerrotaan vastaanottoa koskevista oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana. Tietoa kansainvälistä suojelua koskevasta hakemuksesta rajalla tapahtuvassa turvapaikkamenettelyssä ja siinä noudatettavista säännöistä on erillisissä esitteissä.

Olet nyt Suomessa, joka on EU+ -maa.

EU+ -maat ovat

Euroopan unionin (EU) 27 jäsenvaltiota: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari, Viro sekä

neljä muuta maata: Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi.

Huomaa!

Hakijoilla on samanlaiset vastaanottoa koskevat oikeudet ja velvollisuudet kaikissa EU+ -maissa.

On olemassa sääntöjä, jotka koskevat turvapaikan hakemista ja matkustamista muihin EU+ -maihin.

Sinun on haettava turvapaikkaa ja rekisteröitävä hakemuksesi siinä EU+ -maassa, johon saavuit ensimmäiseksi, elleivät viranomaiset ole ilmoittaneet sinulle toisin.

Turvapaikkahakemuksesi käsittelystä on vastuussa vain yksi EU+ -maa. Suomen viranomaiset noudattavat tiettyä menettelyä päättääkseen, mikä EU+ -maa on vastuussa turvapaikkahakemuksestasi.

Sinun on oleskeltava Suomessa. Et voi matkustaa toiseen EU+ -maahan ilman viranomaisten lupaa. Jos poistut maasta, sillä on kielteisiä seurauksia. Turvapaikkamenettely Suomessa keskeytetään, ja hakemuksesi katsotaan peruutetuksi tai hylätyksi. Liikkumisvapauttasi toisessa maassa saatetaan rajoittaa tai sinut voidaan ottaa säilöön, ja jotkin vastaanottopalvelut peruutetaan.

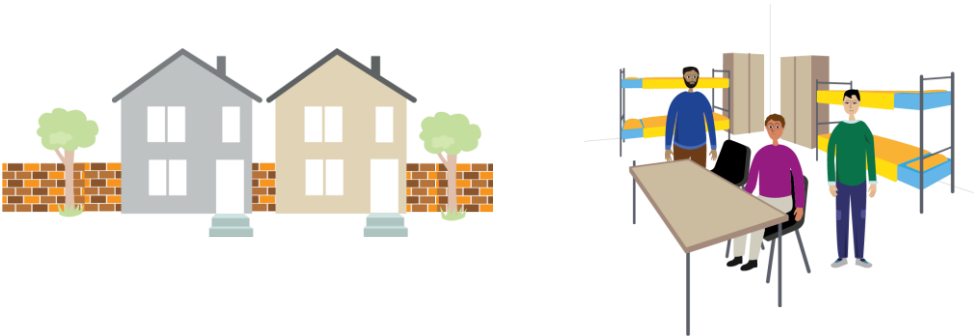
MISSÄ ASUT?

Viranomaiset ovat päättäneet, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemuksesi käsitellään rajalla tapahtuvassa turvapaikkamenettelyssä.

Rajalla tapahtuvan turvapaikkamenettelyn aikana **sinun on asuttava määrätysssä paikassa.**

Sinun on noudatettava määrätyn paikan sääntöjä, ja läsnäolosi siellä tarkistetaan säännöllisesti.

Viranomaisten on ilmoitettava sinulle kirjallisesti ymmärtämälläsi kielellä päätös, jonka mukaan sinun on asuttava tietyssä paikassa. Niiden on kerrottava sinulle oikeuksistasi, velvollisuuksistasi ja kielteisistä seurauksista, jos et noudata päätöstä.

Päätöksestä asua tietyssä nimetyssä paikassa voi valittaa.

Voit kysyä viranomaisilta, voitko oleskella poikkeuksellisissa tilanteissa jossakin muualla rajoitetun ajan. Viranomaiset voivat hyväksyä tai hylätä pyyntösi. Jos pyyntösi hylätään, voit valittaa päätöksestä.

▶ MITÄ SINÄ SAAT?

Viranomaisten tutkiessa kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustasi saat henkilökohtaisesta ja taloudellisesta tilanteestasi riippuen

- majoituksen

- henkilökohtaisia hygieniatuotteita

- ruokaa

- vaatteita

- rahaa päivittäisiin menoihin
- Jos tarvitset vastaanottorahaa, sinun pitää hakea sitä vastaanottokeskuksestasi. Hakemuksessasi sinun täytyy antaa selvitystä tuloista ja varoistasi.

Vastaanottokeskuksen henkilökunta kysyy sinulta kysymyksiä voidakseen ymmärtää paremmin henkilökohtaista ja taloudellista tilannettasi.

▶ OIKEUS TERVEYDENHUOLTOON

Viranomaiset varmistavat, että saat **tarvittavan terveydenhoidon**. Näitä voivat olla esimerkiksi käynnit sairaanhoitajan tai lääkärin luona, vakavien sairauksien ja kroonisten sairauksien tutkiminen, lääkärin määräämät lääkkeet ja mielenterveyden tuki.

Jos sinulla on terveysongelmia, kerro siitä henkilökunnalle.

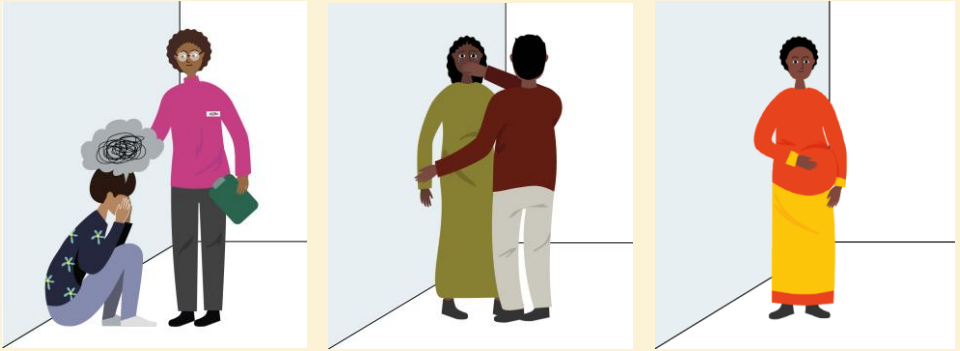
Jos sinulla on lääketieteellinen hätätilanne tai vamma, joka vaatii kiireellistä hoitoa, kerro siitä henkilökunnalle tai soita maksutta hätänumeroon 112.

Sinulle tarjotaan terveystarkastus lääkärin tai sairaanhoitajan luona. He tarkistavat terveydentilasi ja auttavat sinua. He esittävät sinulle kysymyksiä nykyisistä tai aiemmista sairauksista, rokotustiedoistasi ja mahdollisista lääkkeistä, joita käytät. He saattavat kysyä myös vammoista, kivuista, sairauksista tai huolenaiheista, joita sinulla mahdollisesti on.

Sinulle tarjotaan mahdollisuus osallistua sairaanhoitajan tai lääkärin riskiarvioon perustuvaan tartuntatautiseulontaan osana terveystarkastusta. Tämä tehdään, jotta sinun ja muiden terveyttä voidaan suojella.

Sinulla on oikeus saada erityistä tukea, jos sinulla on erityisiä tarpeita.

Ilmoita henkilökunnalle, jos:

- olet sairas tai loukkaantunut
- olet tai saatat olla raskaana
- sinulla on perheenjäseniä, jotka tarvitsevat erityistä tukea
- sinulla on vammoja (esim. liikkumisen rajoitteita, kuulonmenetys, näön heikkeneminen)
- olet jatkuvasti hermostunut, huolestunut tai ahdistunut, et pysty nukkumaan tai sinulla on kielteisiä ajatuksia
- olet aiemmin joutunut väkivallan tai kidutuksen uhriksi
- tunnet olosi turvattomaksi, uhatuksi tai pelkääät jotakuta, joko tuntematonta tai tuttua henkilöä
- sinua on pakotettu tai pakotetaan tekemään asioita, joita et halua tehdä
- tunnet olosi turvattomaksi uskontosi, rakastamasi henkilön, pukeutumistapasi tai käyttäytymisesi vuoksi

Erityistukea voidaan antaa vain, kun vastaanottokeskuksen henkilökunta tietää erityistarpeistasi.

Erikoistunut henkilökunta kysyy sinulta kysymyksiä:

- arvioidakseen **erityistarpeitasi**
- tunnistaakseen **mikä erityistuki** sopii sinulle parhaiten.

Tätä kutsutaan **erityistarpeiden arvioinniksi**.

Tulkki auttaa sinua tarvittaessa kommunikoimaan kielellä, jota ymmärrät.

Ota aina yhteyttä vastaanottokeskuksen henkilökuntaan, jos tarvitset erityistukea.

Saat tätä tukea niin kauan kuin viranomaiset katsovat sinun tarvitsevan sitä.

Voit luottaa lääkäriin, sairaanhoitajaan ja erikoistuneeseen henkilökuntaan ja puhua vapaasti heidän kanssaan.

▶ LASTEN OIKEUS KOULUTUKSEEN

Suomessa kaikilla 7-18 -vuotiailla lapsilla on oikeus käydä koulua.
He saavat tukea, kuten kielikursseja.

Vanhemmilla on velvollisuus ilmoittaa lapsensa kouluun.

➤ KIELIKURSSIT JA AMMATILLINEN KOULUTUS

Tilanteestasi riippuen viranomaiset voivat pyytää sinua osallistumaan seuraaviin:

- kielikurssit
- kurssit, jotka käsittelevät yhteiskuntaa, jossa asut (lait, säännöt ja kulttuuri)
- uusien taitojen oppimiseen keskittyvät kurssit (ammatillinen koulutus).

Sinun täytyy osallistua suomalaisen yhteiskunnan kurssille.

Voit osallistua myös seuraaviin:

- kielikurssit
- uusien taitojen oppimiseen keskittyvät kurssit (ammatillinen koulutus).

Henkilökunta kertoo sinulle näistä kursseista ja siitä, milloin voit aloittaa ne.

Kun hakemuksesi tutkitaan rajamenettelyssä tai sinut on ohjattu paluurajamenettelyyn, sinulla ei ole työnteko-oikeutta.

➤ MITÄ MUITA OIKEUKSIA SINULLA ON ASUINPAIKASSASI?

- **Saat olla turvassa:** kukaan, henkilökunta mukaan lukien, ei saa uhkailla, loukata tai vahingoittaa sinua.

- **Voit asua aviomiehesi, vaimosi, alle 18-vuotiaiden lastesi ja sisarustesi tai päivittäistä hoitoa tarvitsevan aikuisen sukulaisen kanssa.**
- **Voit oleskella sukulaistesi kanssa,** jos olet aikuinen, joka tarvitsee päivittäistä hoivaa.

- Saat apua **yhteydenpitoon** perheesi kanssa ja **yritykseen löytää heidät,** jos et tiedä, missä he ovat.

Voit tehdä virallisen valituksen, jos uskot, että:

- joku henkilökunnasta on uhkaillut, loukannut tai vahingoittanut sinua.
- henkilökunta on kohdellut sinua laittomasti tai epäoikeudenmukaisesti
- sinulta on kielletty palveluita, joihin sinulla on oikeus

Vastaanottokeskuksen henkilökunta antaa sinulle tietoa siitä, miten voit tehdä virallisen valituksen.

Voit aina pyytää lisätietoja viranomaisilta, kansalaisjärjestöiltä tai YK:n pakolaisjärjestöltä (UNHCR).

Huomaa! Jos et noudata päätöstä asua tässä määrättyssä paikassa ja asetettuja rajoituksia ja on olemassa riski, että saatat paeta uudelleen, sinut voidaan ottaa säilöön.

➤ EDELLYTYKSET, JOIDEN NOJALLA HAKIJA VOIDAAN OTTAA SÄILÖÖN

Säilöönotto tarkoittaa, että sinut sijoitetaan tiettyyn laitokseen, josta et voi poistua vapaasti. Viranomaisilla on oltava pätevä syy ottaa sinut säilöön. Heidän on oltava varmoja siitä, että mikään muu vaihtoehto ei ole mahdollinen tapauksessasi. Viranomaiset ottavat huomioon henkilökohtaisen tilanteesi ennen päätöksen tekemistä.

Säilöönoton syitä voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- turvapaikkahakemukseesi liittyviä tärkeitä näkökohtia (esimerkiksi henkilöllisyytesi) ei voida todentaa ilman säilöönottoa
- et ole noudattanut velvollisuutta asua määrättyssä paikassa, ja on olemassa riski, että pakenet uudelleen, eivätkä viranomaiset pysty tavoittamaan sinua
- olet saanut päätöksen siirrosta EU+ -maahan, joka on vastuussa turvapaikkahakemuksesi käsittelystä, ja on olemassa riski, että pakenet ennen siirtoa
- aiheutat turvallisuusriskin.

Jos sinut otetaan säilöön, voit valittaa päätöksestä. Voit pyytää maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta.

➤ MITKÄ OVAT VASTAANOTTOON LIITTYVÄT VELVOLLISUUTESI?

Alla on lueteltu joitakin velvollisuuksia, joita sinun on noudatettava.

- ✔ Noudata tämän maan lakeja.
- ✔ Pysy Suomessa, äläkä matkusta toiseen EU+ -maahan ilman viranomaisten lupaa.
- ✘ Älä lähde ilman lupaa sinulle määrätystä paikasta, jossa viranomaiset ovat kehottaneet sinua asumaan.
- ✔ Toimi täydessä yhteistyössä viranomaisten kanssa ja noudata niiden ohjeita.
- ✔ Noudata sen paikan sääntöjä, jossa asut.
- ✔ Kunnioita muita asukkaita, henkilökuntaa ja muita henkilöitä.
- ✔ Ilmoita viranomaisille rahavaroistasi.
- ✔ Ilmoita viranomaisille yhteystietosi (puhelinnumero, sähköpostiosoite), jotta he voivat ottaa sinuun yhteyttä milloin tahansa.
- ✔ Osallistu viranomaisten määräämille pakollisille kursseille.

➤ MITÄ TAPAHTUU, JOS ET NOUDATA VELVOLLISUUKSIASI?

Viranomaiset arvioivat tilannettasi ja voivat päättää tietyn tyyppisen tuen vähentämisestä tai peruuttamisesta. Viranomaiset ilmoittavat sinulle tällaisesta päätöksestä kirjallisesti ja määrittelevät, mitä tukea ne vähentävät tai peruuttavat.

Huomaa!

Saatat saada vähemmän tukea, esimerkiksi, jos

- poistut ilman lupaa siitä määrätystä paikasta, jossa viranomaiset ovat kehottaneet sinua pysymään.
- et tee yhteistyötä viranomaisten kanssa
- valehtelet rahavaroistasi
- rikot sen paikan sääntöjä, jossa asut
- et osallistu pakollisille kursseille
- poistut maasta ilman lupaa ja sinut palautetaan tähän maahan
- olet jo hakenut turvapaikkaa toisessa EU+ -maassa ja poistunut kyseisestä maasta.

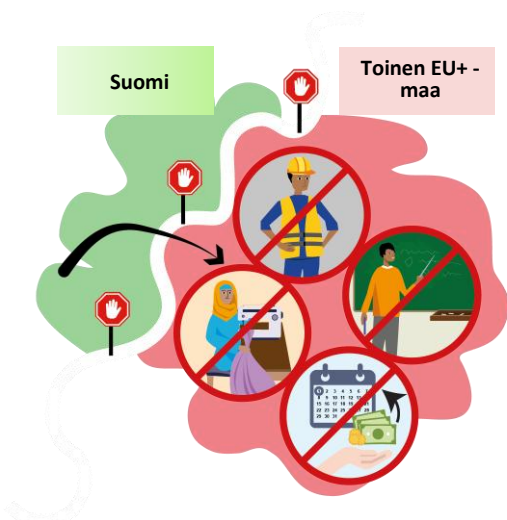
Voit menettää saamasi tuen, jos käyttäydyt väkivaltaisesti, uhkaillet muita tai rikot toistuvasti tai vakavasti asuinpaikkasi sääntöjä. Tässä tapauksessa poliisia voidaan myös pyytää puuttumaan asiaan.

Huomaa! Jos et noudata velvollisuutta asua määrättyssä paikassa ja asetettuja rajoituksia, ja viranomaisilla on huoli siitä, että pakenet uudestaan:

- sinut voidaan ottaa säilöön
- turvapaikkamenettelysi keskeytetään ja hakemuksesi katsotaan peruutetuksi tai hylätyksi. Tämä tarkoittaa, että voit menettää asemasi kansainvälistä suojelua hakevana henkilönä ja kaikki siihen liittyvät oikeudet.

➤ MITÄ TAPAHTUU, JOS MATKUSTAT TOISEEN EU+ - MAAHAN ILMAN VIRANOMAISTEN LUPAA?

Suomessa:

- turvapaikkamenettelysi keskeytetään ja hakemuksesi katsotaan peruutetuksi tai hylätyksi.

EU+ -maassa, johon matkustit ilman lupaa:

- viranomaiset voivat päättää lähettää sinut takaisin maahan, josta olet poistunut ilman lupaa.

Siitä hetkestä lähtien, kun viranomaiset ilmoittavat sinulle päätöksestä lähettää sinut takaisin, sinulla ei ole enää tiettyjä oikeuksia, esimerkiksi:

- **et saa useita palveluja ja tukityyppejä**
- **et saa työskennellä**
- **et saa osallistua kielikursseille tai kursseille**, joilla opetetaan uusia taitoja.

➤ VOIT VALITTAA VIRANOMAISEN PÄÄTÖKSESTÄ

Jos viranomaiset päättävät rajoittaa hakijan oikeuksia ja hakija katsoo tämän olevan epäoikeudenmukaista, **hän voi valittaa päätöksestä.**

Voit hakea muutosta, jos viranomaiset päättävät, että

- sinulle annettavaa vastaanottotukea vähennetään tai se peruutetaan
- pyyntöäsi poistua tilapäisesti sinulle määrätystä nimetyssä paikasta ei hyväksytä
- asut sinulle määrättyssä nimetyssä paikassa
- sinut otetaan säilöön.

Jos olet matkustanut toiseen EU+ -maahan ilman viranomaisten lupaa ja olet menettänyt siellä tietyt vastaanotto-oikeudet, voit valittaa päätöksestä kyseisessä maassa.

Jos Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskus Suomessa päättävät vähentää sinulle myönnettyä vastaanottotukea tai peruuttaa sen sivulla 16 selostettujen tilanteiden vuoksi, sinulla on edelleen tiettyjä oikeuksia. Voit edelleen käydä lääkärissä tai sairaanhoitajan luona, saada lääkinnällistä apua, jonkin verran tukea, esimerkiksi ruokaa, maksukuponkeja ja hyödykkeitä, sekä yösijan viranomaisten päättämässä paikassa. Se, minkälaista tukea saat, riippuu henkilökohtaisesta tilanteestasi ja tarpeistasi.

Kun sen EU+ -maan viranomaiset, johon olet matkustanut ilman lupaa, päättävät peruuttaa sinulle annetun vastaanottotuen, saamasi tuen tyyppi riippuu henkilökohtaisesta tilanteestasi ja tarpeistasi.

▶ VOIT SAADA OIKEUDELLISTA APUA

Jos haluat hakea muutosta tuomioistuimessa viranomaisten päätökseen rajoittaa vastaanotto-oikeuksiasi, voit saada maksutonta oikeusapua ja oikeudellista edustusta tilanteestasi riippuen.

Tämä tarkoittaa, että oikeudellinen juristi auttaa sinua. Juristit antavat sinulle oikeudellista apua tuomioistuimessa, puolustavat etujasi ja ovat riippumattomia viranomaisista ja tuomarista.

Voit myös pyytää neuvoa oikeudelliselta avustajalta tai juristilta omalla kustannuksellasi.

Vastaanottokeskuksen henkilökunta antaa sinulle tietoa siitä, miten voit valittaa päätöksestä.

Voit aina pyytää viranomaisilta, kansalaisjärjestöiltä tai YK:n pakolaisjärjestöltä lisätietoja muun muassa saatavilla olevasta maksuttomasta oikeusavusta ja oikeudellisesta edustuksesta.

YHTEYSTIEDOT

Jos sinulla on kysyttävää tai tarvitset tukea oleskelusi aikana, voit ottaa yhteyttä seuraaviin tahoihin:

vastaanottoviranomainen

Oma vastaanottokeskuksesi	
---------------------------	--

muut asiaan liittyvät viranomaiset

Yleistietoa vastaanotosta ja turvapaikkaprosessista	Migri.fi Infofinland.fi
---	----------------------------

muut asiaan liittyvät viranomaiset

Maahanmuuttovirasto	PL 10, FI-00086 Maahanmuuttovirasto, sähköposti: migri@migri.fi
---------------------	--

Voit myös ottaa yhteyttä näihin organisaatioihin kysymyksissä, jotka liittyvät seuraaviin:

terveydenhoito

Päivystysapu 116117 neuvoo sinua äkillisissä terveysongelmissa. Soita tähän numeroon, jos et tavoita vastaanottokeskustasi.

psykososiaalinen tuki

Mieli (Suomen Mielenterveys ry), mieli.fi

oikeudellinen neuvonta, oikeusapu ja oikeudellinen edustus

Oikeusapua tarjoavat oikeusaputoimistot, lakitoimistot ja juristit. Jos haluat lisätietoa oikeudellisista avustajista, kysy vastaanottokeskukseltasi.
Oikeuspalveluvirasto.fi/yhteystiedot

UNHCR (Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisjärjestö)

suojelee turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten etuja ja oikeuksia.

Lähin UNHCR:n alueellinen edustusto: the United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR
Address: Wenner-Gren Center, Sveavägen166,
11346 Stockholm, Sweden
Email: swest@unhcr.org

Yhdenvertaisuusvaltuu
tettu

PL 24, FI-00023 Valtioneuvosto, sähköposti:
yvv@oikeus.fi, www.syrjinta.fi

Jos sinulla on lääketieteellinen hätätilanne tai olet vaarassa, voit soittaa maksutta tähän numeroon: **112**

OMAT MUISTIINPANOT

Co-funded by
the European Union

Tämä esite on tarkoitettu vain tiedoksi. Se ei itsessään luo oikeuksia tai velvollisuuksia. Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA) on toimittanut tämän materiaalin pääsisällön, ja EUAA on antanut luvan tämän esitteen jäljentämiseen ja muuttamiseen vain EU:n jäsenvaltioille. EUAA ei ole millään tavoin vastuussa sellaisten tietojen oikeellisuudesta, sisällöstä, täydellisyydestä, laillisuudesta tai luotettavuudesta, joita jäsenvaltiot tai mitkä tahansa muut vastuussa olevat kolmannet osapuolet ovat tähän esitteeseen sisällyttäneet. EUAA tai sen puolesta toimivat henkilöt eivät ole vastuussa siitä, miten tämän julkaisun sisältämiä tietoja käytetään.

© Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA), 2025

1/12.6.2026